

[Miljøministeren]

siger: denne proces bør ikke mere forekomme på den måde, som den gjorde dengang, altså at man foreslår den ændret, og denne ændring må der selvfølgelig være mulighed for at søge miljøstøtte til. I disse særlige tilfælde kan der godt søges støtte til at opfylde krav fra myndighedernes side, såfremt de ikke var gældende på det tidspunkt, da man etablerede virksomheden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om tilskud til nedbringelse af okkergener i vandløb.

(Lovforslag nr. L 76. Fremsat 14/11 80).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jytte Hilden (S):

Lovforslag nr. L 76 om lov om tilskud til nedbringelse af okkergener i landbrug og lovforslag nr. L 80 om ændring af lov om tilskud til dræning og vanding hører sammen. Disse to lovforslag drejer sig om istid, kemi, økonomi og politik.

Et bærende princip for dansk miljølovgivning, som vi allerede har hørt mange gange i dag, er, at forurenere betaler, og dette princip rokkes der ikke ved med dette forslag om en 3-årig forsøgsperiode til nærmere afklaring af problemerne i forbindelse med udledning af okker i vandløb, søer eller havet. Når jeg nævner istiden, er det, fordi problemerne med okker især koncentrerer sig om de fem jyske amtskommuner Sønderjyllands, Ribe, Ringkøbing, Viborg og Nordjyllands amts-

kommuner. Det var dér, isen stoppede, sidst den var her.

I randzonen har vi problemerne med frie pyritknolde, som opløses ved afvanding og gør udledningen i søer og åer sur og jernholdig. Dette generer fisk og andet liv i dambrug, åer og søer, dels ved manglende ilttilførsel, dels ved forringelse af føde- og gydemulighederne og dels ved en direkte giftvirkning.

Nu findes der ikke giftige stoffer – kemikere taler om »skadelige mængder« – og det vil sige, at problemet er: hvor meget, hvor og hvor længe? Spørgsmålet er, hvilke grænseværdier der kan accepteres for pH, surhedsgraden – sagt til dem, der ikke måtte vide det – jern og okker.

Spørgsmålet om grænseværdier er til overvejelse i miljøstyrelsen. I et udkast til vejledning i recipientkvalitetsplanlægning for ferske vandområder, del nr. 1, indeholdes bestemmelser om grænseværdier for jern.

Det føromtalt lovforslag nr. L 80, fremsat af landbrugsministeren, som ikke er til behandling i dag, men kommer senere, omhandler tilskud til dræning og vanding. Ved disse foranstaltninger, som er et led i beskæftigelsesplan B 3, opstår okkerproblemerne; vi ved bare ikke hvor. Det handler om naturskabte problemstillinger, som slår ganske tilfældigt. Vi ved ikke, præcis på hvilke arealer skaderne opstår, og hvornår de opstår. Det vil sige, at den enkelte landmand ganske afholder sig fra at dræne eller vande af frygt for okkerproblemer, til skade for specielt den animalske produktion, som jo også er til megen diskussion i disse dage.

Vi må sikre miljøet, men vi må også sikre, at det ikke bliver tilfældigheder, der råder. Derfor er det rimeligt, at samfundet træder til med støtte og undersøgelser, og jeg understreger, at vi i dag blot taler om en 3-årig forsøgsordning, og at vi også blot taler om 5 mill. kr. i 1981.

Jeg kunne også nævne et andet eksempel på det tilfældighedsprincip, som jeg omtalte før. Skulle en landmand under pløjning ramle ind i en uranmine, som gav miljøproblemer, ville vi vel heller ikke overlade det til ham eller hende selv at klare de deraf opståede forureningsproblemer. Omvendt ramler industrien vel sjældent ved produktion ind i sådanne naturskabte problemstillinger, som vi her taler om, når talen er om okker.